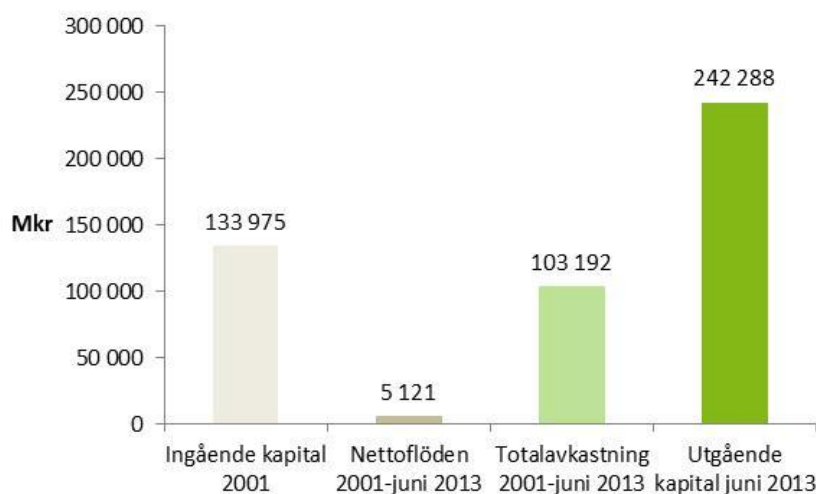

HALVÅRSRAPPORT 1 JANUARI – 30 JUNI 2013

- Första halvåret 2013 präglades till en början på många håll av kraftigt stigande börskurser, men därefter av ökad volatilitet, stigande räntor och en rekyl på den tidigare börsuppgången.
- Resultatet för första halvåret 2013 uppgick till 12 462 (9 848) mkr, vilket motsvarar en avkastning på 5,4 (4,6) procent efter kostnader.
- Fondkapitalet uppgick den 30 juni 2013 till 242 288 mkr, vilket var en ökning med 9 332 mkr jämfört med årsskiftet 2012/2013. Fondkapitalet påverkades negativt av utbetalningar till pensionssystemet om 3 130 mkr som en följd av att utgående pensioner var större än inbetalda pensionsavgifter.
- Fonden har avkastat 6,0 procent i genomsnitt per år under den senaste 10-årsperioden, vilket motsvarar en real avkastning, dvs inflationsjusterad, på 4,7 procent. Den reala avkastningen för den senaste femårsperioden uppgår till 7,3 procent. Fonden har således överträffat sitt reala avkastningsmål om 4 procent i genomsnitt per år över tid.
- AP3 har bidragit positivt till pensionssystemet sedan start då fondens nominella avkastning överstiger inkomstindex för hela perioden.
- Under 2013 fortsatte AP3 att diversifiera portföljen för att på så sätt få en stabilare avkastning som i lägre grad än tidigare påverkas av svängningar på världens börser.
- AP3 ökade under perioden sitt ägande i Hemsö Fastigheter från 50 procent till 85 procent. Dessutom förvärvade AP3, via ett helägt bolag, en portfölj med 72 handelsfastigheter för knappt en miljard kronor. Fastigheterna är geografiskt spridda över landet, men med en koncentration till södra och mellersta Sverige.
- Fonden investerade 50 miljoner USD i en kreditfond med fokus på företag som tar sig an hållbarhetsutmaningar inklusive övergången till en koldioxidsnålare ekonomi. Efter periodens slut gjorde AP3 en ytterligare investering i Världsbankens gröna obligationer. Fondens investeringar i ”miljöinriktade” räntebärande tillgångar uppgår till totalt 2 650 miljoner kronor efter denna investering.

Fondkapitalets utveckling 2001- 30 juni 2013

FONDKAPITALET UTVECKLING

AP3s fondkapital uppgick till 242 288 mkr per den 30 juni 2013, vilket var en ökning med 9 332 mkr jämfört med fondkapitalet per 31 december 2012. Fondkapitalets förändring har påverkats av utbetalningar till pensionsystemet om 3 130 mkr. Från och med 2009 är nettoflödet negativt pga att inbetalda pensionsavgifter är lägre än pensionsutbetalningarna. Det innebär att AP3 betalar till Pensionsmyndigheten för att täcka underskottet.

Fondkapitalets förändring		
Mkr	Jan- juni 2013	Jan – dec 2012
Ingående fondkapital 1/1	232 956	214 106
Pensionsavgifter	28 479	55 441
Pensionsutbetalningar	-31 492	-59 009
Avgift till Pensionsmyndighetens administration	-117	-220
Periodens resultat	12 462	22 638
Summa utgående fondkapital	242 288	232 956

MARKNADSÖVERSIKT OCH RÖRELSENS RESULTAT

Året inleddes med en på flera marknader mycket stark börsutveckling, vilken hade föregåtts av aktiva stimulansåtgärder från de stora centralbankerna under hösten. Stark optimism präglade första kvartalet och i Japan steg börsen med 37 procent under årets första fyra månader, vilket delvis förklaras av en försvagad japansk yen. Japans premiärminister, Shinzo Abe, uttalade att hans främsta politiska mål var att driva den japanska ekonomin framåt genom avregleringar och en expansiv penningpolitik. Kina låg kvar på fortsatt mycket höga tillväxtsiffror.

En bit in på det nya året kom dock alltmer blandade makroekonomiska signaler. I USA kunde en svagare utveckling skönjas genom försämrade inköpschefsindex, men arbetsmarknadsstatistiken utvecklades fortsatt åt det bättre hållet. I Europa drabbades Cypern av en akut likviditetskris i sitt finansiella system och södra eurozonen hade fortsatt mycket låga tillväxttal, stora finansiella problem och långsam reformtakt. Nordeuropa däremot hade under hela perioden en betydligt starkare utveckling. Makrodata från Kina var svårtolkad men ansågs av många bedömare tyda på en framtida tillväxt på något lägre nivåer än tidigare.

I slutet av maj bröts den positiva utvecklingen abrupt med kraftigt fallande börser. Fallet föregicks av kraftigt stigande räntor samtidigt som kreditspreadarna låg kvar på höga nivåer i Sydeuropa. Den direkt utlösande faktorn var dock signaler från amerikanska centralbanken om att stödköpet av obligationer successivt skulle avvecklas. Dessutom tilltog oron för likviditetsbrist i det kinesiska finansiella systemet med stigande internbanksräntor som följd. Kronans förstärkning, som inleddes under slutet av 2012, fortsatte inledningsvis men avbröts tvärt och vid halvårsskiftet hade kronans värde försvagats mot de flesta stora valutor med undantag för japanska yen och brittiska pund. Räntorna steg under första halvåret, i synnerhet på medellånga och långa löptider.

AP3s resultat för första halvåret 2013 uppgick till 12 462 (9 848) mkr, vilket motsvarar en avkastning på 5,4 (4,6) procent före kostnader och 5,4 (4,6) procent efter kostnader. Med en inflationstakt på -0,2 procent under första halvåret motsvarade det en real avkastning om 5,6 (4,7) procent. Fonden har under den senaste tioårsperioden skapat en real avkastning uppgående till 4,7 procent och har därmed överträffat sitt långsiktiga avkastningsmål om 4 procent real avkastning per år. AP3 har bidragit positivt till pensionsystemet sedan start då fondens nominella avkastning överstiger inkomstindex för hela perioden.

Avkastning per riskklass

Risken i AP3s portfölj är fördelad på sju riskklasser. Genom att dela upp portföljen på detta sätt kan fonden på ett strukturerat sätt löpande analysera och prognostisera framtida avkastning och risk för de olika riskklasserna samt deras bidrag till totalportföljen. Prognoserna i kombination med makroanalyser, värdering och riskapitit ligger sedan till grund för allokeringens beslut.

Avkastning per riskklass 30 juni 2013	Avkastning %	Bidrag till totalavkastningen procentenheter
Aktier	8,6	4,2
Räntor	-0,6	-0,1
Krediter	1,1	0,1
Inflation	2,9	0,6
Valuta	-	0,3
Övrig exponering	6,2	0,2
Absolutavkastande strategier	-	0,1
AP3 totalt	5,4	5,4

Risiklass Aktier avkastade 8,6 (5,7) procent under första halvåret och gav det största bidraget till portföljens totala avkastning. Avkastningen är beräknad utifrån full valutasäkring till svenska kronor. Innehav i onoterade aktier avkastade 9,7 (7,0) procent. Högst avkastning hade japanska aktier, följt av nordamerikanska aktier. Tillväxtmarknader var den enda region som avkastade negativt under perioden.

Risiklass Räntor, som främst består av investeringar i statsobligationer, avkastade -0,6 (0,4) procent under första halvåret. Durationen, dvs räntebindningstiden, uppgick i snitt till 3,0 (2,1) år. Riskklassen har påverkats negativt av de stigande räntorna. Investeringarna återfinns främst i svenska, amerikanska statsobligationer och obligationer utgivna av överstatliga organ, s k supranationals.

Risiklass Krediter består till största delen av svenska bostadsobligationer och företagsobligationer med hög kreditvärdighet, s k investment grade, i Sverige och USA. Krediter avkastade 1,1 (3,0) procent. Durationen, dvs räntebindningstiden, uppgick i snitt till 2,0 (2,1) år.

Risiklass Inflation, som inkluderar investeringar i realränteobligationer och fastigheter inklusive skog, jordbruk och infrastruktur, avkastade 2,9 (2,1) procent.

AP3 gjorde ytterligare investeringar i fastigheter under första halvåret. Ägandet i Hemsö Fastigheter ökade från 50 till 85 procent efter att aktierna förvärvats från Kungsleden och Sagax kommit in som ägare av 15 procent av aktierna. Genom ägarförändringen fick AP3 önskvärd ökad exponering i Hemsö och samtidigt industriell kompetens i ägandet. Dessutom förvärvade AP3 en portfölj med 72 handelsfastigheter för knappt en miljard kronor. Fastigheterna är geografiskt spridda över landet, men med en koncentration till södra och mellersta Sverige. AP3s fastighetsinvesteringar uppgår till drygt 11 procent av fondens totala investeringar per den 30 juni 2013.

Risiklass Valuta består av fondens exponering för förändringar i valutakurser mot svenska kronor. Valutaexponeringen efter valutasäkringar uppgick per den 30 juni till 21,9 procent. Valutaexponeringen används för att diversifiera risken i totalportföljen. Resultatet från riskklass Valuta bidrog till fondens resultat med 0,3 (0,1) procentenheter.

Risiklass Övrig exponering består av investeringar i konvertibler, försäkringsrelaterade obligationer, volatilitetsstrategier och makrofonder. Avkastningen för denna riskklass uppgick till 6,2 (18,3) procent.

Risiklass Absolutavkastande strategier omfattar mandat med absolutavkastande resultatmål. Det innebär att inget kapital allokteras till denna riskklass utan styrelsen tilldelar förvaltningen ett riskmandat att agera

inom. Absolutavkastande strategier består av ca trettio mandat som förvaltas både internt och externt. Resultatet för första halvåret uppgick till 243 (388) mkr, vilket motsvarar ett bidrag till fondens avkastning på 0,1 (0,2) procentenheter.

Risk per riskklass

Risken i AP3s portfölj uttrycks bland annat med måttet Value at Risk (VaR). VaR definieras som att med 95 procents sannolikhet kommer den dagliga negativa värdeförändringen i portföljen inte att överstiga det beräknade beloppet. Beräkningen sker med utgångspunkt från portföljens exponering och volatiliteten på marknaden. Per 30 juni 2013 uppgick fondens risk uttryckt som VaR till 2 354 (1 692) mkr. VaR är ett statistiskt mått som under normala marknadsförhållanden ger en bra uppskattning av risken i portföljen, men då måttet bygger på historisk volatilitet måste det alltid kompletteras med andra riskmått då enstaka händelser och snabba marknasförändringar inte fångas upp.

Value at Risk per riskklass 30 juni 2013	Value at Risk, mkr	Value at Risk, %	Bidrag till totalrisk, procentenheter
Aktier	2 049	0,85	78,2
Räntor	70	0,03	1,7
Krediter	49	0,02	0,9
Inflation	164	0,07	6,2
Valuta	793	0,33	8,3
Övrig exponering	128	0,05	2,1
Absolutavkastande strategier	86	0,04	2,6
AP3 totalt	2 354	0,97	100

Tabellen visar hur riskklasserna bygger upp den totala risken i portföljen. Riskklasserna samvarierar med varandra vilket medför att den totala risken är lägre än summan av risken för respektive riskklass, den s k diversifieringseffekten.

I AP3s portfölj utgör riskklass Aktier den dominerande risken. Riskklasserna Valuta och Räntor förväntas ha en negativ samvariation med aktierisken och bidrar därför med att minska portföljens totala risk. Riskklass Krediter innehåller både kreditrisk, som samvarierar positivt med aktierisken, och ränterisk, som samvarierar negativt med aktierisken. Ofta överväger dock ränterisken i riskklass Krediter. Diversifiering mellan olika tillgångsslag och geografiska marknader bidrar ytterligare till att hålla nere den totala risken i portföljen. Summan av risk per riskklass blir därför 29,5% procent högre än risken för totalportföljen. Skillnaden utgör den s k diversifieringseffekten.

Exponering per riskklass

Exponering definieras som underliggande värde som utsätts för värdeförändringar pga marknadsrörelser. AP3s exponering kan vara såväl större som mindre än det underliggande fondkapitalet då derivatinstrument används för att hantera risk och för att effektivisera förvaltningen. Fondens totala exponering per 30 juni 2013 uppgick till 108,5 (102,8) procent av fondkapitalet. För närvarande minskar derivatinstrumentet portföljens valutarisk och ökar aktierisken något. Vid ökad marknadsoro kan derivatinstrument vara ett effektivt sätt att snabbt anpassa portföljen till nya marknadsförutsättningar.

Riskklass 30 juni 2013	Exponering, mkr	Exponering, %
Aktier	130 448	53,8
Räntor	31 522	13,0
Krediter	27 887	11,5
Inflation	48 530	20,0
Valuta ¹	53 150 ¹	21,9
Övrig exponering	6 978	2,9
Absolutavkastande strategier	17 445	7,2
AP3 totalt	262 810	108,5

¹ Valutaexponering visar andel tillgångar i utländsk valuta av fondkapitalet som inte är valutasäkrad och kan inte adderas till övrig exponering.

LEGALA LIMITER

Samtliga AP3s investeringar har under hela perioden legat inom de limiter som anges av AP-fondslagen.

KOSTNADER

Rörelsekostnader för första halvåret uppgick till 87 (86) mkr varav 54 (57) mkr var personalkostnader. Därutöver har fonden 82 (50) mkr i provisionskostnader, vilka redovisas som en minuspost på resultaträkningens intäktssida. Provisionskostnader utgörs av fasta förvaltningsarvodena för externa mandat, avtalade förvaltningsavgifter för onoterade aktier samt depåkostnader. Totala förvaltningskostnader, dvs rörelsekostnader och provisionskostnader, i relation till förvaltad kapital uppgick till 0,14 (0,12) procent uppräknat på årsbasis. Motsvarande siffra för fondens interna kostnader, dvs rörelsekostnader, uppgick till 0,07 (0,08) procent.

AP3s ambition är att på ett kostnadseffektivt sätt skapa en god riskjusterad avkastning. Strategin för att säkerställa en effektiv förvaltning är ett kontinuerligt förbättringsarbete och en beslutsmodell som beaktar förväntad avkastning, risk och kostnad.

För att utvärdera fondens kostnadseffektivitet deltar AP3 sedan åtta år i en årlig benchmarkstudie där jämförelse görs med 18 globala pensionsfonder med liknande förvaltning. Benchmarkstudien bedrivs av det kanadensiska bolaget Cost Effectiveness Measurement, CEM. Studien beaktar den samlade kostnaden för att bedriva förvaltning, det förvaltade kapitalets storlek, portföljens sammansättning samt andelen aktiv förvaltning. Den senaste tillgängliga analysen gäller 2012 års kostnader och visar att AP3s kostnader är cirka 22 procent lägre än snittet för jämförelsegruppen. De lägre kostnaderna förklaras främst av att AP3 har en högre andel intern förvaltning än jämförelsegruppen samt att AP3 betalar mindre för externa förvaltningsmandat. Fondens strävan är att ge högre värde till lägre kostnad än genomsnittet av jämförbara pensionsförvaltare.

ÄGARFRÅGOR

Under bolagsstämamosäsongen utövade AP3 sin rösträtt på 65 svenska och 509 utländska bolagsstämmor. Inför årsstämmorna 2013 var AP3 representerad i valberedningen i sex bolag; Aerocrine, Arise Windpower, Bergvik Skog, Cellavision, DiaGenic och Karolinska Development. En fördjupad redogörelse för AP3s agerande inför och på bolagsstämmorna samt fondens arbete med miljö- och etikhänsyn under perioden juli 2012-juni 2013 finns publicerad på AP3s hemsida.

AP1-AP4 samordnar sitt arbete med miljö- och etikfrågor i utländska bolag via det gemensamma Etikrådet. En årsrapport om rådets arbete inklusive pågående bolagsdialoger publicerades i april 2013 och kan laddas ned från Etikrådets hemsida www.etikradetapfonderna.se.

PERSONAL

Antalet anställda uppgick till 54 personer per 30 juni 2013, vilket var 2 personer färre än vid utgången av 2012.

STYRELSE

I maj 2013 utsåg regeringen Peter Englund till ny ledamot i AP3s styrelse. Han ersätter Kari Lotsberg som har suttit i AP3s styrelse i åtta år.

REGERINGENS UTVÄRDERING

I den årliga utvärderingen av AP-fondernas verksamhet konstaterar regeringen att samtliga fonder uppnått sina mål under den senaste tioårsperioden och att avkastningen på buffertfondkapitalet sedan starten 2001 överstiger inkomstindex, vilket betyder att fonderna bidragit positivt till det svenska pensionssystemet. Vidare betonar regeringen nyttan av riskspridning i förvaltningen och behovet av långsiktig utvärdering. Samtidigt noteras att den långsiktiga avkastningen har förbättrats sedan föregående utvärdering.

Regeringen konstaterar också att AP-fonderna under 2012 har vidareutvecklat metod och processer för att integrera etik- och miljöaspekter i den löpande analysen och förvaltningen. Regeringen anser att det fortfarande finns utrymme för förbättringar när det gäller jämförbarheten mellan fonderans redovisning av avkastning och risk.

MER INFORMATION

På AP3s hemsida www.ap3.se under fliken Förvaltning finns fler tabeller samt innehavsförteckning över fondens olika tillgångar per 30 juni 2013.

NÄSTA RAPPORTTILLFÄLLE

Resultat för helåret 2013 samt årsredovisning offentliggörs i februari 2014.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med de av AP-fonderna gemensamt framtagna redovisnings- och värderingsprinciperna. Dessa redovisas i sammandrag i årsredovisningen 2012, sid 35, not 1. Årsredovisningen finns på AP3s hemsida www.ap3.se.

Delårsrapporten är inte reviderad av fondens revisorer.

Stockholm 26 augusti 2013

Kerstin Hessius, verkställande direktör

Resultaträkning	Jan - juni 2013	Jan - juni 2012	Jan - dec 2012
Rörelsens intäkter, mkr			
Räntenetto	1 398	2 039	3 771
Erhållna utdelningar	2 109	2 248	3 183
Nettoresultat, noterade aktier och andelar	6 652	4 483	13 518
Nettoresultat, onoterade aktier och andelar	1 731	128	2 468
Nettoresultat, räntebärande tillgångar	-1 238	140	1 273
Nettoresultat, derivatinstrument	1 444	178	1 078
Nettoresultat, valutakursförändringar	535	768	-2 351
Provisionskostnader	-82	-50	-119
Summa rörelsens intäkter	12 549	9 934	22 821
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	-54	-57	-117
Övriga administrationskostnader	-33	-29	-66
Summa rörelsens kostnader	-87	-86	-183
Årets resultat	12 462	9 848	22 638
Balansräkning			
Tillgångar, mkr	2013-06-30	2012-06-30	2012-12-31
Aktier och andelar,			
Noterade	117 782	103 909	112 954
Onoterade	28 345	23 581	24 812
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	99 808	97 339	99 226
Derivat	2 116	2 080	2 565
Kassa och bankmedel	1 217	937	1 668
Övriga tillgångar	18 882	12 204	17 072
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 311	1 323	1 913
Summa tillgångar	269 461	241 373	260 210
Fondkapital och skulder			
Skulder			
Derivat	3 630	1 209	556
Övriga skulder	23 498	17 835	26 640
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	45	42	58
Summa skulder	27 173	19 086	27 254
Fondkapital			
Ingående fondkapital	232 956	214 106	214 106
Nettobetaling mot pensionssystemet	-3 130	-1 667	-3 788
Årets resultat	12 462	9 848	22 638
Summa fondkapital	242 288	222 287	232 956
Summa fondkapital och skulder	269 461	241 373	260 210

	Jan- juni 2013	2012	2011	2010	2009	2008
Flerårsöversikt						
Resultat och inflöden, mdkr						
Nettoflöden till/från pensionssystemet	-3,1	-3,8	-1,2	-4,0	-3,9	0,9
Resultat	12,5	22,6	-5,5	18,3	29,4	-44,8
Fondkapital vid periodens slut	242,3	233,0	214,1	220,8	206,5	181,0
Avkastning och kostnader totalportfölj, procent						
Avkastning före kostnader	5,4	10,7	-2,4	9,1	16,4	-19,7
Rörelsekostnader ¹	0,07	0,08	0,07	0,07	0,08	0,07
Provisionskostnader ¹	0,07	0,05	0,04	0,07	0,09	0,07
Avkastning efter kostnader	5,4	10,7	-2,5	9,0	16,3	-19,8
Inflation	-0,2	-0,1	2,0	2,3	0,9	0,9
Real avkastning efter kostnader	5,6	10,7	-4,4	6,5	15,3	-20,5
Mdkr						
Avkastning	12,5	22,8	-5,3	18,5	29,6	-44,6
Rörelsekostnader	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Avkastning efter kostnader	12,5	22,6	-5,5	18,3	29,4	-44,8
Annualiserad avkastning efter kostnader, procent						
Fem år	8,5	1,9				
Tio år	6,0	6,7				
Risk						
Risk (standardavvikelse) ³ %	5,3	5,3	9,2	7,0	9,9	16,6
Risk (standardavvikelse) i likvida tillgångar, %	6,4	6,3				
Sharpekvot	1,9	1,8	neg	1,2	2,0	neg
Sharpekvot likvida tillgångar	1,5	1,6				
Valutaexponering⁴						
% av totalportföljen	21,9	22,0	19,3	11,3	8,3	13,8
Extern förvaltning						
% av totalportföljen	36,0	35,7	34,8	41,0	40,7	38,8
Förvaltningskostnader						
% av förvaltad kapital						
Rörelsekostnader ¹	0,07	0,08	0,07	0,07	0,08	0,07
Rörelsekostnader + provisionskostnader ¹	0,14	0,14	0,11	0,14	0,17	0,14
Antal anställda	54	56	57	56	55	50

¹ Beräknat som annualiserat.

² Beräknat som förändring i konsumentprisindex 30 juni jämfört med 31 december året innan.

³ Visas fr o m 2010 för totalportföljen. T o m 2009 avser risksiffran endast den marknadsnoterade portföljen.

⁴ Exklusive exponering genom SEK-noterade bolag med utländsk hemvist.

Marknadsvärde per tillgångsslag	Jan-jun 2013	2012	2011	2010	2009	2008
Totalt, mdkr	242,3	233,0	214,1	220,8	206,5	181,0
<i>Varav</i>						
Svenska aktier	29,5	26,2	28,7	32,0	26,5	17,9
Utländska aktier	88,5	81,0	76,3	78,8	76,2	66,0
Nominella räntebärande, Sverige	43,1	54,2	41,7	31,6	13,6	13,7
Nominella räntebärande, utlandet	18,4	17,2	14,6	28,7	42,3	39,2
Reala räntebärande, Sverige	14,9	15,3	17,1	1,5	0,1	5,4
Reala räntebärande, utlandet	7,5	2,8	4,2	13,7	14,2	8,7
Onoterade aktier, Sverige & utlandet ¹	10,5	11,4	11,5	10,9	9,8	10,8
Fastighetsexponering	26,2	19,6	15,7	16,9	16,0	16,2
Nya strategier ²	-	-	-	6,9	7,7	3,1
Övriga tillgångar ³	3,8	5,2	4,2	-	-	-

¹ Onoterade aktier innehåller noterade innehav avseende life science-portföljen fram till och med 2007. Från 2008 ingår dessa under nya strategier.

² Under 2011 har Nya strategier fördelats ut på respektive tillgångsslag. De investeringar som inte har en naturlig placering inom något tillgångsslag har klassificerats som Övriga tillgångar.

³ Under Övriga tillgångar redovisas bl a investeringar i konvertibler och försäkringsrelaterade risker.